

N.F.S. Grundtvig “Til Jens Baggesen. (Aabent Feidebrev.)”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.8, april 2016

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A Førstetrykket, 1816 (SJ: 286)

Andre udgaver

US *Udvalgte Skrifter* 3

PS *Poetiske Skrifter* 4

Teksten er etableret af Kim Steen Ravn

Punktkommentarer er skrevet af Kim Steen Ravn, redigeret af Steen Tullberg
Indledning og tekstredigering er skrevet af Kim Steen Ravn, redigeret af Klaus Nielsen og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen og Kirsten Vad

Tilsyn ved indledning dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:273] |US:595

Til

Jens Baggesen.

(Aabent Feidebrev.¹)

¹ |PS:248 Velkommen du, hvem jeg har ventet længe!

Velkommen du, hvis Døvhed bandt min Mund!

Velkommen, *Aand!* i gamle Danmarks Vænge!

Velkommen, *Aand!* i Skjolds Kærmindelund!

Velkommen, *Aand!* som ynkes over Vrimlen!

Velkommen, *Aand!* som stirrer op mod Himlen,

Og speider Stjernerne paa Nattevagt!

- 2 Til Aander talde jeg, mig svared' Kroppe,
Og Latter døde min Veemods Sang,
O, snart jeg maatte over Skovens Toppe
Mig svunget bort fra den forgjorte Vang,
Hvor Uglerne Man kaldte Nattergale,
Hvor Aande-Ordet kaldtes Galmands Tale,
Og Nidkjærheden var kun Brodernid.
- 3 **[A:274]**O, underligt, at Tungen dog har mægtet
At tale som til Ingen Aar for Aar,
[PS:249]At ei min Aand er udtømt og forsmægtet
I Kampen mod de sære Ulivskaar!
Det er Hans Værk, som naadig lod mig skue
Mit Danmarks Stjerne paa den mørke Bue,
Hvor klar den tindrede bag sorten Skye.
- 4 **[US:596]**Halleluja! nu høit min Aand sig fryder:
See! den *fordeler sig*, den sorte Skye!
O, Morgen-Stjerne! brat din Skye du bryder,
Bebudende et helligt Morgengrye!
O, klare Soel! som selv useet er oppe,
Nu skinner snart du over Skovens Toppe,
Sangtoner aner dig i Fuglens Bryst.
- 5 Ja, fattig Fugl! som pipper i mit Hjerte,
Bereed dig nu til Morgen-Lærke-Slag!
Saa du i Glimt af Himlens Morgen-Kjerte
Kan hilse liflig paa den unge Dag,
Saa du kun vække Fuglene i Lunde,
Saa de maae lytte, mens endnu de blunde,
Til Psalmetonen, de gjenføde skal!
- 6 **[A:275]**Troe ei, *du Aand!* at jeg mig fræk hovmoder!
Troe ei, jeg beiler til din Skaansel nu!
Nei, vel i Aanden kalder jeg dig *Broder*,
Men *her* jeg møder dig med Kamp i Hu.
Plant kun paa Kryds mod mig de skarpe Landser!
Aftørne ei de brat paa Retfærds Pandser,
Da er de Krandsen og jeg Døden værd.
- 7 Velkommen! siger jeg med hellig Glæde,
Velkommen du, som kjender Aanders Lov!
Nu tør jeg tale, og nu tør jeg kvæde,
Nu tør jeg raabe høit i Daneskov;

|PS:250 Nu tør jeg det, thi nu jeg meer end haaber
Det sandes skal, at *som* i Skov Man raaber,
Saa finder Man i Skovens Gjenlyd *Svar*.

- 8 Nu er jeg glad, thi nu skal Danmark vaagne,
Nu skal vor Moder høre Sandheds Røst;
Lad falde Hedin, og lad falde Hogne!
De leve op igjen i Hildas Bryst,
Og naar kun *ret af Hjertens Grund* de kæmpe,
Maae Bulderet sig efter Rimet læmpe,
Og Vaabengnyet blir et Veemodskvad.
- 9 Her er min Haand i Skin af Danmarks Kjerte!
I Skin af Blaalys over Fædres Grav,
Jeg nu, som før, *ret af mit ganske Hjerte*
Dig rækker den, skjøndt med en Feidestav,
|US:597Og, elsker end som før i dig, *den Broder*,
Hvis Billede jeg skued' hos vor Moder,
Som du maae *være eller slaae ihjel*.
- 10 Her er min Haand! den tolker hvad jeg haaber,
En *ærlig* Sandheds, Lysets Ven i dig,
Den siger meer, med Feidestav den raaber:
Jens Baggesen! nu *dansk og ærlig Krig!*
|A:276Ja, Kamp og Krig, til en af os maae blegne,
Ifald ei før, det give Gud! vi segne
Som *Christne Venner* i hinandens Favn.
- 11 Ei er det Skjemt, ei heller Børnetrætte,
Skjøndt Verden kalder det en Drengleæg,
Nei, Thor i Kredsen gaaer med Hrungner Jette,
At see om Loke ham med Mjølner sveeg,
Det prøves skal og mærkes trindt i Norden,
Hvem af os bæve, grue maae i Torden,
Og hvem der staaer med *Sandheds* Thor i Pagt.
- 12 |PS:251Kom! lad os nu med vore Feidestave
Afrunde Kreds til Kamp i Daneskov,
Og knytte os i Aanden til de Brave,
Som ei for Levnet brøde Kæmpelov!
Lad klarlig os for Dannemænd forkynde,
Hvorom det er vi yppe og begynde
Som *dødelige* Fjender Tvist og Kamp.
- 13 Det være vitterligt! ei kæmpe vi i Lunde

Om Sang og Sæde og om Digterkrands,
Det er kun Løgn, som Sandhed kan misunde,
Og ingen Skygge er for Aander Glands,
Ei kæmpe vi for *Selvet* at fordobble,
I Tidens Elv er Selvet kun en Boble,
Hvo sig deri fordyber, er fortabt.

14 Skal vi i Lund om dine Skjældsord kæmpe,
Om *Hyklere*, som sidde skal i mig?
Nei, hyklet Hede maae vel Kampen dæmpe;
Men *derom* ei jeg løfter Sværd mod dig;
Har jeg en Skygge mig udvalgt for Glandsen,
Vil jeg fortabes under Martyr-Krandsen,
Misund mig ei det dyrekjøbte Skin!

15 |A:277|US:598 Nei, *hvad er Lys* for Aand? og *hvad er Mørke?*
Ja, hvad er Sandhed? hvad er Tant og Løgn?
Hvad skal Man troe? Hvem skal Man trolig dyrke?
Er Kundskab hellig? eller er den søgn?
Skal det for Sandhed staae og gaae paa Jorden,
Hvad jeg forkyndte her i Aandens Norden?
Kun det er værd et ægte Landsebrud.

16 O, Baggesen! o kunde du mig skue.
Hvor tryg jeg sidder under Troens Skjold,
|PS:252 Du neppe vilde mod dets Demantsbue
Din sløve Landse løfte blind og bold,
Men heller under det ved Præste-Side
Med Smil see Pilene saa matte glide,
Trods Nastronds Flammer, fra det blanke Speil.

17 Dog, vel ei saa det er af Gud beskaaret,
Og skee Hans Vilje paa den ganske Jord!
Af Hjertet maae jeg dig tilønske Kaaret,
Men Aanden minder mig om sande Ord,
Ei vaagner Slægten uden Vaaben-Bulder,
Og det er kun som Venne-Klap paa Skulder,
Hvis begge vi har Retfærds Brynjæsærk.

18 Dog, før en af os Øiehinde skifter,
Ei begge vandre vi i Lysets Skin,
Du *Virvar* seer i mine aabne Skrifter,
Jeg, hvorsomhelst jeg og til dig seer ind,
Hvem der har Ret, kan ei de Lærdes Skare,
Men ene Himmel-Lyset selv opklare,
Og *hvor det er*, det vil vi kæmpe om.

- 19 Hvad skal engang Man kalde Danmarks Kirke?
Skal den *gjendøbes* i Athen og Rom?
|A:278 *Danfana* kaldes *eller Danne-Virke*?
Det vil for Alvor vi nu kæmpe om,
Ei spørge her vi stort om Confessjoner,
Men søge Grunden til de brudte Toner,
Og speide Lys med *aandelig Fornuft*.
- 20 Da skal det mærkes: om min Barne-Skammel
Er lavere end Verdens Prækestoel,
Om Barne-Troen blevet er for gammel,
Om udbrændt er den gamle Kirke-Soel,
|US:599|PS:253 Om ei endnu den gamle Alter-Lue
Nedlyner hver, som under Kirke-Bue
Indvoer sig med Verdens Tørveglød.
- 21 Da skal det mærkes: om den gamle Lampe
Til andet trænger end at *pirres* op,
Om i dens Straaler ei til blotte Dampe
Det blir, hvormed den skulde *spædes* op,
Om i dens Straaler sig ei *Meer* forklarer
End Alt, hvad Verdens-Praasernes Forsvarer
Har anet selv, i Aanden som forrykt.
- 22 Nu, Dannemand! jeg planter Dannebraage
Med hviden Kors imellem dig og mig,
Og evig Mørke paa dens Øielaage,
Som pønser under Dannebraag paa Svig!
Og Skam faae den, som under Danmarks Kjerte
Vil gjennembore sin Modstanders *Hjerte*,
Saalænge han ei skjænder Dannebraag!
- 23 Velkommen da i Danmarks gamle Vænge!
Velkommen her i Skjolds Kjærmindelund!
Vi mødes her i Klang af Harpe-Strænge,
Vel mødt, min Broder! i en Morgenstund!
Lad Hænder mødes, mens vi Handsker drage!
Og da i Vaabengny skal Lunden brage,
Og Vee enhver, som os forstyrre tør!
- 24 **|A:279** Ja, hør et Ord! vort Danmarks Kæmpe-Vænge
Har længe været nu et Overdrev
For Svin og Faar og Gjæs og Gadedrenge,
Og den var Mesteren, som kaadest peeb,
Og ingen Forskiel har Man villet vide

Paa at tilrakke og til Gavns at stride,
Og os vil Dreng-Flokket pibe ud.

25 |PS:254 Lad nu imellem os *et Ord* det være,
At vi vil hjælpes ad med ærligt Sind,
Og see, om vi ei Drengene kan lære
At stikke Halerne og Piben ind,
Saa uden Roes og uden Last af Dreng,
Vi kæmpe kan i Danmarks gamle Vænge,
Og ægte Dannemænd faae Ørenlyd.

26 |US:600 Ja, skulde en af os, imens vi stride,
Bagsmækkes af en Nidding eller Pog,
Da lad udtrykkelig ham forud vide,
At To han træffer under Dannebraag,
Ja, indeklemmes ganske mutters ene
Imellem tvende, ja to haarde Stene,
Der male, knuse ham saa smaat som Smuld.

27 Men hør I mig, Kjærminder smaa,
Saa blye, saa blaae
I Fred I staae!
Ja staaer os nær!
Smaablomster har vi begge kjær,
Og kjærlig I os minde
Om hvad vi er
I Verden her:
Kun Blomster, som forsvinde,
Hvis Morgenskin og Aftenskjær
Hinanden er som eders nær,
Som Haarets om vor Tinde!
|A:280 Og hør mig, I Lærker,
I Fugle paa Kvist og i Top!
O, stemmer kun op!
O, seer dog og mærker,
Ei vilde Bærsærker
Jer gjæste i Lund!
|PS:255 O sjunger, o sjunger
Med tusinde Tunger
I Morgenens Stund!
Lad Skovenes Kroner
Os minde i Vang
Om Aandernes Toner,
Og Sphærernes Klang!

Paaminder os stedse,
At Sværde vi hvæsse,
Kun hvæsse og svinge
For Lys og for Vinge,
|US:601|For Blomsten i Skoven,
For Lyset fra Oven,
For Vingen, som mægter
De vordende Slægter
At hæve fra Jord,
For Lys, som kan gløde,
Oplive det Døde
I Nord.

N. F. S. Grundtvig.

1

I Anledning af Danfanas Februarhefte.